

La 16 Pulungoana, 2020

**POLELO EA
MOHLOMPHEHI TONAKHOLO
DR. MOEKETSI MAJORO
MABAPI LE BOIPELAETSO BA BACHA**

Sechaba sa heso, le tla hopola hore bekeng ea ho feta Bacha ba Lesotho ba ile ba hoanta ho phatlalatsa litlelebo tsa bona ka tlhokahalo ea mesebetsi le tlokotsi eo ba leng ka har'a eona ha ele mona naha ea rona e bonahetse ka nako e telele e sitoa ho bula menyetla e lekaneng ea mesebetsi.

Ke elelletsoe hore ketsahalong ena ho bile le ho qhoebeshana hoa bacha le litho tsa Sepolesa sa Lesotho hoo ba bang ba ileng ba hlaha likotsi. Ke masoabi ruri hore litaba li bile tsa fihlela mothati ona o malimabe. Ke lumela ka tieo hore batho bohle Lesotho mona bana le litokelo tsa bona tsa ho tletleba ka litaba tse ba amang. Bacha le bona ha se mokhelo tabeng eo kaha ebile ele baahi le majalefa a naha ena ea Lesotho a ka moso.

Bachaba heso ba Lesotho, ke tumelo eaka e feletseng hore moo ho sa utloisisanoeng litaba li rarolloa ka lipuisano. Leha boithuto ele hore bacha ba ne ba sena tumello ea molao ea ho hoanta, ruri ho bohlokoa ho rarolla litaba ka polokeho eohle. Ke reka mantsoe a Mohlomphehi Nelson Mandela a reng "***Our children are our greatest treasure. They are our future. Those who abuse them tear at the fabric of our society and weaken our nation.***"

Bachaba heso, kea lumela hore lea tseba hore naha ea Lesotho e busoa ka molao. Ke boetse ke lumela ka hohle hore le lona le batla ho ba majalefa a naha e busoang ka molao 'me e ikobelang molao. Le lokela ho ba mohlala oa taba eo. Moo re tsekang litokelo tsa rona, eleng ka nepo ho etsa joalo, re lokela ho nka methati eohle ea molao ho etsa seo kaha ele boikemisetso ba rona bohle hore naha ea Lesotho ebe naha e busoang ka molao 'me bohle ba latela molao oo.

Mamati a ofisi ea heso le a puso ka kakaretso a butsoe, 'me nka thabela ho fua sebaka sa ho le mamela, le hore re tle re tšoarane ka matsoho ho rala 'moho merero ea ho loantšana le koluoa ena ea tlhokahalo ea mesebetsi. Ke le tiisetse hore 'na le bo mphato ba ka pusong re ntse re phura leshoetla ebile re kopana le ba bang ba lona ho shebisana le ho rarolla bothata

bona. Nka thabela ho fumantšoa monyetla oa ho lula faatše le boemeli ba lona ho fumana tharollo kapele-pele. Ke etsa khoeheletso ho lona bacha ho romela moifo oa lona oo re tlang ho suoana le taba ena'moho.

Bacha le tla hopola hore ke ne ke hlalose ka khoeli ea Phuptjane hore har'a mesebetsi e meholo eo re e hloaileng e ka sehlohong ke ho tebisa kepi ho tšehetsa bo ramatsete le bacha ho theha mesebetsi. Ho fihlela ha joale re se re entse tse latelang:

- Re thehile komitio mosebetsi oa eona eleng ho pharalatsa le ho ngatafatsa matsete ka har'a naha ea Lesotho (Investment Promotion Committee).Komiti ena e bopuoe ka matona a tlatsitsoe ke liofisiri tse amehang litabeng tsa matsete. Mosebetsi oa komiti ena ke ho eketsa matsete ka har'a naha ea Lesotho ka ho a hohela le ho tlosa litšitiso le likhoqetsane tse sitisang kapa ho liehisa phethahatso ea matsete.
- 'Musu o kopana le mekhahlelo a fepaneng ea boemeli ba likhoebo beke e 'ngoe le e 'ngoe. Ho feta mona, Makala a 'musu a ntse a pota litereke ho hlaloesetsa lihoai le beng ba likhoebo ka litšehetso le lithuso tse ka fumanehang Makaleng ana.
- Lekhotla la Matona le kene khabong eaho shebana le taba ena ea bacha, 'me haufinyane, 'musu o tla phatlalatsa merero ea ona kamor'a ho shebisana litaba le boemeli ba bacha.

Ekaba phoso e kholo ho nyenyefatsa liqholotso tseo 'musu o tobaneng le tsona mabapi le ho theha mesebetsi. Tsena li kenyeletsa tahlehelo ea mesebetsi e jang setsi ha joalee bakoang ke seoa sa Covid-19. Ka mokhoa o tšoanang, ho khineha hoa tšebetso ho bakoang ke toantšo ea Covid-19 ho senya moruo, 'me ho thefula bokhoni ba 'musu ba ho bokella lekhetho leo ka lona o ka thusang ho rarolla mathata a seng a boletsoe. Sena se mpa se bolela hore re tlameha ho tibisa maikutlo haholo ho fumana litharollo. Ho boetse ho bolela hore bacha ba lokela ho ba karolo ea litharollo le ho phopholetsa maoala a ka re thusang bohle ho aha bocha moruo oa Lesotho.

Ele ho alosa tšebetso ea sepolesa le ho arabela lingongoreho tsa sechaba ka sepolesa, 'Musu o rerile ho matlafatsa mafapha ohle a alosang tšebetso ea sepolesa, 'me re se re kentše tšebetsong lefapha le bitsoang Police Complaints Authority ka morero oa hore litletlebo tsa sechaba khahlanong le sepolesa li sebetsoe kapele-pele. 'Me moo litho tsa sepolesa li belaeloang ka botloli ba molao li nkeloe likhatho. Hape puso e ntse e inahanela hore lekhotla lena la litletlebo le fuoe matla a ho toba makhotleng le ho hlahlela linyeoe khahlanong le litho tsa sepolesa tse belaeloang ka ho tlola molao. Ho sa le joalo, 'Musu o hloaile Monghali Borotheo Matsoso ho ba Inspector of Police tlasa Temana ea 21 ea Molao oa Sepolesa oa 1998. Mosebetsi oa Mohlahlobi oa Sepolesa ke ho netefatsa hore sepolesa se sebeletsa sechaba ka nepo se ipapisitse le moralo oa ho polesa.

Ke phethela litaba tsa ka ka ho ipiletsa ho bacha hore 'Musu o eleletsoe boitšunyatsunyo ba bapolutiki ba bang litabeng tsena tse utloahalang tsa bacha le ho li sothela lipolotiking, 'me ka hona re eletsa hore bacha ba leke sohle ho sebetsa litaba tsa bona ho sena letsuka la lipolotiki.

KHOTSO! PULA! NALA!